

Cellarius/De Hullu Nieuwbouw 12 woningen

Adviesnummer: 605

Zaaknummer:

Auteur: drs. M. Stronkhorst (Archeoloog)
Namens Bevoegd gezag: drs. B. Vermeulen (Gemeentelijk Archeoloog)

Datum: 16-10-2013

Status:	Definitief		
	Naam:	Datum:	Paraaf:
Akkoord Auteur	M. Stronkhorst	16-10-2013	
Akkoord Senior-Archeoloog	B. Vermeulen	16-10-2013	

COLOFON

© 2013, Gemeente Deventer, Deventer.

Auteur: M. Stronkhorst

Redactie & autorisatie als Senior Archeoloog: B. Vermeulen

Titel: Gemeente Deventer, Archeologische bureaustudie, Cellarius

Archeologie Deventer
Gemeente Deventer

Postbus 5000
7400 GC Deventer
Nederland
Telefoon: (0031)-(0)570-671155
www.deventer.nl

Inhoud

COLOFON	2
Inhoud	3
1 Inleiding.....	4
1.1 Kader, doelstelling en richtlijnen	4
1.2 Plangebied	4
1.3 Omvang en aard verstoring	5
1.4 Werkwijze	5
2. Bureaustudie	6
2.1 Geomorfologie	6
2.2 Bodemkunde	7
2.3 Archeologie & historie.....	7
3 Conclusie en gespecificeerde archeologische verwachting	10
3.1 Samenvatting en conclusie	10
3.2 Gespecificeerde archeologische verwachting	11
3.3 Selectieadvies	11
3.4 Selectiebesluit	12
3.5 Kosten	12
Literatuur	13
Afbeeldingen	14

1 Inleiding

1.1 Kader, doelstelling en richtlijnen

In verband met een geplande woningbouw van 12 woningen op een terrein aan de Holterweg is in opdracht van het bevoegd gezag (Gemeente Deventer) door Archeologie Deventer een bureaustudie uitgevoerd. Dit onderzoek was noodzakelijk om vast te stellen of de voorgenomen bodemingrepen eventueel in de bodem aanwezige archeologische resten zouden kunnen verstoren. Op basis van het bureauonderzoek is een gespecificeerde archeologische verwachting opgesteld, waaruit een selectieadvies is gekomen dat aan het bevoegd gezag is gegeven. In deze bureaustudie is ook het selectiebesluit opgenomen dat op basis van het selectieadvies is genomen.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de vigerende versie van de Kwaliteitsnorm van de Nederlandse Archeologie (KNA 3.2, protocol 4002 Bureauonderzoek).¹ Op enkele punten wordt op inhoudelijke gronden afgeweken van de KNA. Voor een uitgebreide beschrijving van de punten waarop wordt afgeweken van de KNA, wordt verwezen naar de Handleiding bureaustudie Archeologie Deventer.²

Deze bureaustudie is noodzakelijk volgens de in het bestemmingsplan “Colmschate e.o.”, geldende dubbelbestemming “Waarde – Archeologisch verwachtingsgebied”. De bureaustudie wordt door de gemeente Deventer aangeboden als rapport waarin de archeologische waarde van het terrein wordt vastgesteld. Voor de nieuwbouwplannen is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. De nieuwe archeologische verwachtingskaart uit 2013 zal hiervoor als uitgangspunt worden genomen.

De vraagstelling van het bureauonderzoek luidt als volgt:

- *Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en is archeologisch onderzoek voorafgaand aan de voorgenomen ingreep noodzakelijk?*

Met als deelvragen:

- *Wat is de aard, datering en omvang van de eventuele verwachte archeologische resten?*
- *Wat is de verstoringsgraad van het plangebied?*
- *Wat zijn de consequenties van de ingreep voor de eventuele archeologische resten in het plangebied?*

1.2 Plangebied

Het plangebied wordt gevormd door de locatie van de geplande woningbouw (afb. 1). De locatie gegevens zijn:

Adres:	Holterweg
Toponiem:	Cellarius/De Hullu
Perceelnummers:	DVT00M-3593-218-1481
Oppervlakte plangebied:	Ca. 11.815 m ²
Kaartblad (topografische kaart van Nederland, schaal 1:25.000):	33FN12

¹ www.sikb.nl.

² Haveman, Kastelein & Vermeulen, 2011.

RD centrumcoördinaat (x / y):	212.008/473.806
NAP hoogte:	6.75 – 8.00 m +NAP
Huidig grondgebruik:	Onbebouwd, braakliggend terrein; grasgrond

Het plangebied wordt in het noorden begrensd door bebouwing en in het zuiden door de Holterweg.

1.3 Omvang en aard verstoring

In het plangebied zullen 12 nieuwe woningen worden gebouwd. Het gebied heeft een totale oppervlakte van circa 11.815 m². Per woning zal gemiddeld 182 m² grond bebouwd gaan worden. Door de aanleg van wegen en nutsvoorzieningen zal de totale verstoring groter zijn.

1.4 Werkwijze

In deze bureaustudie wordt een beeld gegeven van de archeologische resten die in en om het plangebied aanwezig zijn. Daarvoor zijn diverse bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst). Om een beeld te krijgen van de archeologische vindplaatsen en historische elementen in de omgeving, evenals de archeologische verwachting, is de digitale archeologische verwachtingskaart uit 2006 van de gemeente Deventer geraadpleegd. Ook de vernieuwde verwachtingskaart en bijbehorende geomorfologische kaart, die is opgesteld door RAAP³, zijn bekeken. Daarnaast zijn historische kaarten bestudeerd, zoals de kadastrale kaart van 1832. Om een beeld te krijgen van het landschap en de bodem zijn de Bodemkaart van Nederland en het *Actueel Hoogtebestand Nederland* (AHN) (afb.2) geraadpleegd. Al deze gegevens zijn gebruikt om tot een gespecificeerde archeologische verwachting te komen en een selectieadvies uit te brengen. Voor een uitgebreide beschrijving van de werkwijze bij een bureaustudie wordt verwezen naar de "Handleiding bureaustudie Archeologie Deventer".⁴

³ Willemse, Keunen & Van der Veen, 2013.

⁴ Haveman, Kastelein & Vermeulen, 2011.

2. Bureaustudie

2.1 Geomorfologie

Het natuurlijk landschap van de gemeente Deventer bestaat grotendeels uit dekzand. De basis van het landschap wordt gevormd door een Pleistoceen rivierlandschap. Als gevolg van opeenvolgende sedimentatie en erosie door afwisselend wind en water is in het pleniglaciaal (73.000 – 12.500 BP) een terrassenlandschap ontstaan. In het laat glaciaal (12.500 – 10.000 BP) is over dit terrassenlandschap als gevolg van (vaak lokale) verstuiving in de laatste ijstijd een pakket (jong) dekzand afgezet. Deze laag stuifzand vormde op de terrassen en in de oude rivierdalen kenmerkende ruggen en koppen, die goed geschikt waren voor akkerbouw. De overgang van een hoger naar een lager gelegen gebied (de flanken van de dekzandruggen) werd vaak gekozen als nederzettingslocatie. De lager gelegen delen zijn veel minder intensief gebruikt als weide- of hooiland, en werden vaak pas in de volle of late middeleeuwen en nieuwe tijd bewoond.⁵ De dekzandruggen zijn al vanaf de prehistorie door mensen in gebruik.

Tijdens het laatste deel van de laatste ijstijd (ca. 15.000-10.000 jaar geleden) werd ook in het IJsseldal een grote hoeveelheid dekzand afgezet. Het gevolg was de vorming van een dekzandrug, die als waterscheiding ging fungeren. Hierdoor stond het noordelijke deel van de IJssel bij Deventer niet meer in contact met de Rijn en werd door het IJsseldal alleen water van lokale beken naar het noorden afgevoerd. In de loop der tijd vond vernatting plaats, omdat de beken in het IJsseldal die naar het zuiden afwaterden door overstromingen uit het riviereengebied naar het noorden werden gestuwd. Hierdoor ontstond uiteindelijk tussen 350 en 600 een doorbraak in de waterscheiding en vanaf dat moment was (weer) sprake van een grote rivier in het IJsseldal. Het tijdstip waarop de waterscheiding doorbrak, is nog onduidelijk. Duidelijk is wel dat er in de prehistorie en de Romeinse tijd geen grote rivier door het IJsseldal stroomde.

Vanaf het doorbreken van de waterscheiding tussen 350-600 n. Chr. tot het aanleggen van de dijken in de 14de eeuw stonden grote delen van het jonge dekzandlandschap onder invloed van de IJssel. De IJssel was een meanderende rivier, waarvan de hoofdgeul zich insneed in oudere lagen en zich bij het insnijden geleidelijk verplaatste. Hierdoor ontstond een brede stroomgordel met restgeulen. In perioden van hoog water trad de IJssel nog regelmatig buiten de oevers en de stroomgordel. Na de bedijking vanaf de 14de eeuw nam de invloed van de IJssel af, maar vonden nog wel af en toe dijkdoorbraken plaats. Achter de dijken hadden lokale beken nog veel invloed op het landschap.

In 2013 is in opdracht van de gemeente Deventer een geomorfologische kaart opgesteld. Op deze geomorfologische kaart is de begrenzing van de dekzandrug met esdek aan de noordoostzijde van het plangebied op basis van nieuwe gegevens gewijzigd. Hierdoor ligt de dekzandrug nu buiten het plangebied. Aan de noordwestzijde is eveneens de begrenzing van de nabijgelegen Colmschater enk iets aangepast waardoor deze zone nu iets overlapt met het plangebied. De rest van het plangebied valt in een dekzandvlakte.

---

⁵ Archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat juist de hoge en droge delen in het dekzandlandschap favoriete locaties voor bewoning waren (Klomp & Hermsen, 2002, 18).

2.2 Bodemkunde

Het plangebied is grotendeels gelegen op een dekzandvlakte met in het noordwesten een gedeelte dat ligt op een lage dekzandduin met plaggendek. Bodemkundig gezien is in beide gebieden sprake van een veldpodzolbodem. Veldpodzolbodems komen voor in gebieden waar de bodem onder natte omstandigheden is gevormd.⁶ De veldpodzolgronden zijn vroeger voornamelijk gebruikt als weidegronden voor schapen en het steken van plaggen. Ze liggen veelal naast de bouwlanden (essen, enken). Podzolbodems zijn relatief onvruchtbare bodems. Boeren troffen vanaf de middeleeuwen maatregelen om de bodems te verrijken en bruikbaar te maken. Zij bemesten de grond met plaggen, die waren vermengd met mest. Op deze wijze werd de grond rond de nederzetting niet alleen geschikt voor akkerbouw, maar groeiden de landerijen ook in hoogte. Een met plaggen bemeste akker rond een nederzetting wordt een 'es' of 'enk' genoemd. Hier bevindt zich bovenop de podzol soms een meer dan een meter dikke laag vruchtbare teelaarde, die ook plaggendek genoemd wordt. Onder een plaggendek zijn archeologische grondsporen vaak goed bewaard gebleven.⁷ Wanneer het plaggendek dikker is dan 50 cm is sprake van **enkeerdgronden**, wanneer het dunner is dan 50 cm spreekt men van **laarpodzolgronden**. **Veldpodzolen** ontstaan meestal op iets lager gelegen en daardoor iets vochtiger dekzandgebieden, zoals dekzandwelingen, die vaak later zijn ontgonnen dan de hoger gelegen delen. De bovengenoemde Colmschater enk is westelijk van het plangebied gelegen en de begrenzing ervan begint op ongeveer 75 m afstand.

2.3 Archeologie & historie

Binnen het plangebied heeft nog niet eerder archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Ook zijn geen historische elementen bekend. Hieronder wordt per tijdperiode aangegeven welke archeologische vondsten en vindplaatsen bekend zijn in de directe omgeving van het plangebied.

Prehistorie (8800 – 12 v.Chr.) en Romeinse tijd (12 v.Chr.- 450 n.Chr.)

In 1927 werd bij ontgroningen op het Banekaterveld achter de NH kerk van Colmschate, 200 m zuidoostelijk van het plangebied, een deel van een grafveld uit de late bronstijd (1150-800 voor Chr.) ontdekt (Deventer projectcode 5). De locaties van de boerderijen die hierbij horen moeten in een straal van één tot enkele honderden meters (tot maximaal 1000 m) rondom het Banekaterveld worden gezocht. Aangezien ook al bij het noordelijker gelegen NS station Colmschate resten van een woonplaats uit deze periode is aangetroffen, bestaat de kans dat ook in het tussengelegen gebied, waarin ook het plangebied ligt, bewoningsresten uit de late bronstijd aanwezig zijn.

Ter hoogte van de knoop met de Siemelinksweg, de N348 en de spoorlijnen heeft een aantal opgravingen plaatsgevonden die resten uit met name de ijzertijd en Romeinse tijd hebben opgeleverd (Deventer projectcode 133, 208, 209, 215, 265). Uit deze perioden werden nederzittingsresten aangetroffen in de vorm van voorraad- en afvalkuilen en waren er aanwijzingen voor een grafveld uit de vroege ijzertijd. Mogelijk horen de nederzittingsresten uit de ijzertijd bij een erf dat is opgegraven bij de voormalige kruising van de Blauwenoordsweg en de Holterweg (Deventer projectcode 241).

Het terrein van de Scheg (inclusief parkeerterreinen), het braakliggend terrein ten westen van de Scheg en het tracé van de Holterweg, is intensief archeologisch onderzocht

---

⁶ Steur & Heijink, 1991, 29

⁷ Klomp & Hermsen, 2002.

(Deventer projectcode 97, 137, 206, 217, 256, 269, 276, 282, 1002). In dit gebied is een uitgestrekt nederzettingsareaal opgegraven dat vanaf de late bronstijd tot de laat Romeinse tijd in gebruik gebleven is. Daarnaast werden een kuil met aardewerk uit het laat neolithicum en voorraad- en afvalkuilen uit de midden bronstijd gevonden. In deze perioden was het gebied minder intensief in gebruik dan in de late bronstijd/vroege ijzertijd en late ijzertijd/Romeinse tijd. Het nederzettingsareaal is gelegen op de hierboven genoemde Colmschater enk.

Van de late bronstijd tot het begin van de Romeinse tijd verplaatst de kern van de bewoning zich langs de Holterweg. De Holterweg is ook dan al als route in gebruik. In het gebied daaromheen is tegelijkertijd een aantal verspreide erven in gebruik. In de midden Romeinse tijd blijven de erven steeds meer op één plaats liggen en zijn op die locatie meerdere erven tegelijkertijd in gebruik. De erven lijken zich te concentreren rond het huidige terrein van de Scheg. Uit de late bronstijd, ijzertijd en Romeinse tijd zijn ook de grafvelden bekend, deze bevinden zich met name op de zuidelijke flank van de dekzandrug. In de Romeinse tijd is ook sprake van ijzerproductie in de directe omgeving van de nederzetting: langs de Holterweg werden de resten van vier ijzerovens en houtskoolmeilers gevonden (Deventer projectcode 269).

Middeleeuwen (450 – 1500 n.Chr)

Vindplaatsen uit de middeleeuwen zijn in de omgeving van het plangebied schaars. Net ten oosten van de Colmschater enk zijn bij werkzaamheden ten behoeve van de N348 in 2004 de resten van een boerenerf uit de Volle Middeleeuwen (1050 – 1250 n.Chr) aangetroffen (Deventer projectcode 255) met onder andere kleine (agrarische) bijgebouwen. De vindplaats is gelegen in eenzelfde geomorfologische eenheid als een groot deel van het plangebied; een dekzandvlakte.

In het gebied Het Oostrik ten westen van het plangebied werden middeleeuwse sporen in kleine mate aangetroffen (in de vorm van laat-middeleeuwse stortvondsten; Deventer projectcode 44). Meer middeleeuwse vondsten werden aangetroffen ten zuiden van de spoorlijn (Deventer projectcode 208, 212, 217 en 254). Het kleine aantal middeleeuwse sporen duidt er in vergelijking met het grote aantal prehistorische sporen op, dat zeker in de vroege Middeleeuwen niet overal bewoning plaatsvond. Mogelijk was in de Karolingische tijd (750-1000 n. Chr.) wel sprake van akkers. Zo zijn op enkele locaties karrensporen, greppels en een kavelsloot uit de volle en late Middeleeuwen gevonden.

In de late middeleeuwen was de nabij het plangebied gelegen Colmschater enk in gebruik als akkergebied. De boerderijen lagen verspreid om de enk heen, op de flanken en de lagere delen naast de dekzandrug. De hoogte van de enk of de es, werd door het opbrengen van mest en plaggen op de akkers versterkt.

Nieuwe Tijd (1500 – heden)

In een straal van circa 150 meter van het plangebied zijn drie historische boerderijen gelegen; Dorahof (1891), Veldpape (1660) en Brinkman (1854). Circa 15 m ten zuiden wordt het plangebied begrensd door de weg van Deventer naar Bathmen; de Holterweg. Onder het tracé van de weg zijn sporen uit de middeleeuwen en nieuwe tijd tevoorschijn gekomen.

Onder vrijwel het gehele onderzochte tracé van de Holterweg werd een dik karrensporenpakket waargenomen, waarvan de oudste teruggaan tot de 13de eeuw. Naast de sporen van de weg werden ook sporen van de bermgreppels en van secundaire wegen opgegraven, zoals de oude Blauwenoordsweg.

Circa 40 m ten zuiden van het plangebied ligt de Nederlandse Hervormde Kerk die in 1842 werd gebouwd als waterstaatskerk. Het huidige kerkgebouw dateert van vlak voor de Tweede Wereldoorlog.

Binnen het plangebied zijn geen resten van bovenstaande historische elementen te verwachten.

Tweede Wereldoorlog

Het plangebied overlapt, volgens de nieuwe verwachtingskaart, met twee zones waarbinnen in de Tweede Wereldoorlog een vijandelijk artilleriedoel is aangevallen door het 3de infanterie divisie van de 12th Canadian Field Regiment. Het risico bestaat dat er eventuele resten van deze aanval zich binnen het plangebied nog bevinden.

Verwachtingskaart 2006

Een deel in het noordoosten van het plangebied heeft op de verwachtingskaart uit 2006 een middelhoge verwachting (afb. 3). Dit is vertaald in het bestaande bestemmingsplan "Colmschate e.o." waarin een dubbelbestemming *waarde archeologie* is opgenomen die archeologisch onderzoek verplicht stelt. Volgens het stedenbouwkundig inrichtingsplan valt circa 303 m² van de geplande bebouwing in het gebied (met kavel nummer 7 en 8) waarvoor een dubbelwaarde archeologie is opgenomen. Er is op basis van het huidige bestemmingsplan dus altijd enige vorm van archeologisch onderzoek nodig. De eerste stap hierin is het opstellen van een archeologische bureaustudie.

Verwachtingskaart 2013

In 2013 is in opdracht van de gemeente Deventer een nieuwe verwachtingskaart opgesteld. Deze kent meer detail dan de kaart uit 2006. Op deze nieuwe verwachtingskaart is de begrenzing van de dekzandrug met esdek aan de noordoostzijde van het plangebied op basis van nieuwe gegevens gewijzigd. Hierdoor ligt de dekzandrug nu buiten het plangebied. Dit leidt tot het bijstellen van de verwachting naar beneden van middelhoog tot laag.

Aan de noordwestzijde van het plangebied is eveneens de begrenzing van de es iets aangepast waardoor deze zone nu iets overlapt met het plangebied (ter hoogte van kavel 1). Dit gebied krijgt daarmee een hoge verwachting. Vanwege de vele vindplaatsen gelegen op de Colmschater enk kunnen in dit deel van het plangebied resten worden verwacht daterend uit met name de prehistorie t/m de Romeinse tijd.

Bestemmingsplanwijziging

De nieuwe verwachtingskaart vormt de basis voor de bestemmingsplanwijziging die nodig is voor de nieuwbouwplannen. Daarbij verdwijnt dus de dubbelbestemming in het noordoosten maar zal wel de dubbelbestemming in het westen worden opgenomen. Hier vloeit dan een onderzoeksplicht uit voort die zich zal beperken tot dit hoekje van het plangebied. Volgens het stedenbouwkundig inrichtingsplan staat op dit kavel (nummer 1) een maximale bebouwing gepland van 173 m². De totale verstoring in het gebied met een hoge verwachting zal inclusief graafwerkzaamheden ten behoeve van de aanleg van nutsvoorzieningen en wegen ongeveer uitkomen op circa 245 m² (afb. 6).

3 Conclusie en gespecificeerde archeologische verwachting

3.1 Samenvatting en conclusie

In het plangebied zullen 12 woningen worden gebouwd. Het plangebied is geomorfologisch gezien grotendeels gelegen in een dekzandvlakte. Dit gebied krijgt vanwege de lage landschappelijke ligging, en de daarmee gepaard gaande gebruiksproblematiek van het terrein door de eeuwen heen, een lage archeologische verwachtingswaarde. Op de huidige bestemmingsplankaart, die gebaseerd is op de oude verwachtingskaart uit 2006, valt circa 303 m² van de geplande bebouwing in het noordoosten van het plangebied in een gebied met een middelhoge verwachting waarvoor een dubbelbestemming *waarde archeologie* is opgenomen. De dubbelbestemming archeologie stelt archeologisch onderzoek verplicht. Op de nieuwe verwachtingskaart uit 2013 is de begrenzing van de dekzandrug met het esdek aan de noordoostzijde van het plangebied op basis van nieuwe gegevens gewijzigd. Hierdoor ligt de dekzandrug nu buiten het plangebied. Dit leidt bij een toekomstige bestemmingsplanwijziging tot het bijstellen van de verwachting in dit deel naar beneden van middelhoog tot laag.

Aan de noordwestzijde van het plangebied is op de nieuwe verwachtingskaart eveneens de begrenzing van de es iets aangepast waardoor deze zone nu iets overlapt met het plangebied (ter hoogte van kavel 1). Dit gebied krijgt daarmee bij een toekomstige bestemmingsplanwijziging een hoge verwachting. Hier staat een totale verstoring gepland van circa 245 m².

Vanwege de vele vindplaatsen die gelegen zijn op de nabijgelegen Colmschater enk kunnen in dit deel van het plangebied resten worden verwacht daterend uit de prehistorie t/m de late middeleeuwen.

Aan de hand van hoofdstuk 1 en 2 van dit bureauonderzoek kunnen de deelvragen als volgt worden beantwoord:

- ***Wat is de archeologische verwachting van het plangebied en is archeologisch onderzoek voorafgaand aan de voorgenomen ingreep noodzakelijk?***

Het merendeel van het plangebied heeft volgens de oude verwachtingskaart, waarop het bestaande bestemmingsplan is gebaseerd, een lage verwachting. Hier is geen archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk. Met name in de relatieve laagte van het plangebied bestaat de kans dat er archeologische resten aanwezig zijn in de vorm van waterputten, afvaldumps en misschien rituele offers, behorend bij de prehistorische woonplaatsen die op de dichtbij gelegen hogere gronden aanwezig waren.

Een zone in het noordoosten van het plangebied heeft op de oude verwachtingskaart uit 2006 een middelhoge verwachting. Dit betekent dat op basis van het huidige bestemmingsplan dus altijd enige vorm van archeologisch onderzoek nodig is. De eerste stap hierin is het opstellen van een archeologische bureaustudie. Deze bureaustudie voldoet aan de laatstgenoemde verplichting. In de bureaustudie wordt de nieuwe verwachtingskaart uit 2013 geraadpleegd en aangehouden. Op basis van de nieuwe verwachtingskaart wordt de verwachting voor het noordoosten van het plangebied bijgesteld van middelhoog naar laag.

Bij een toekomstige bestemmingsplanwijziging voor het terrein Cellarius – De Hullu zal de nieuwe verwachtingskaart uit 2013 als basis worden genomen. Dit betekent dat een deel in het noordwesten van het plangebied een hoge verwachting gaat krijgen. Hier staat een totale verstoring gepland van circa 245 m² (ter hoogte van kavel 1 volgens het stedenbouwkundig inrichtingsplan) en is dus onderzoek nodig.

- ***Wat is de aard, datering en omvang van de eventuele verwachte archeologische resten?***

Vanwege vindplaatsen op de nabijgelegen Colmschater en kunnen in het plangebieddeel met een hoge verwachting resten worden verwacht daterend uit de vroege prehistorie - late middeleeuwen. Dit kunnen resten zijn van permanente bewoning en begravingen maar ook van landgebruik zoals landbouw of korte bewoning zoals een jachtkamp. Over de omvang van de te verwachte sporen is moeilijk iets te zeggen. In het deel met de lage verwachtingswaarde kunnen resten van landgebruik en parcelering zoals kavelsloten verwacht worden. Gezien de ligging van dit laatstgenoemde gebied naast de dichtbij gelegen hogere gronden kan ook perifeer gebruik van deze locaties hier verwacht worden. De lokaties van eventuele archeologische resten zijn hier niet te voorspellen daarom geldt hier geen onderzoeksplicht.

- ***Wat is de verstoringsgraad van het plangebied?***

Op de kadastrale kaart van 1832 staat ter plaatse van het plangebied geen bebouwing aangegeven en ook in de huidige situatie staan er geen gebouwen binnen de grenzen van het plangebied. Grootschalige landschappelijke veranderingen en vergravingen zijn, voor zover bekend, uitgebleven waardoor het bodemarchief grotendeels intact is gebleven.

- ***Wat zijn de consequenties van de ingreep voor de eventuele archeologische resten in het plangebied?***

De verstoring zal grotendeels plaatsvinden in een gebied met een lage archeologische verwachting. Een klein deel (circa 245 m²) in het noordwesten heeft wel een hoge verwachting.

3.2 Gespecificeerde archeologische verwachting

In het huidige bestemmingsplan geldt voor het noordoosten van het plangebied een middelhoge verwachting. Bij een toekomstige bestemmingsplanwijziging voor dit terrein zal echter de nieuwe verwachtingskaart uit 2013 als basis worden genomen. Deze kaart kent meer detail dan de kaart uit 2006. Op deze nieuwe verwachtingskaart is de begrenzing van de dekzandrug met esdek aan de noordoostzijde van het plangebied op basis van nieuwe gegevens gewijzigd. Hierdoor ligt de dekzandrug nu buiten het plangebied. Dit leidt tot het bijstellen van de verwachting naar beneden van middelhoog naar laag. Aan de noordwestzijde is eveneens de begrenzing van de es iets aangepast waardoor deze zone nu iets overlapt met het plangebied. Dit gebied krijgt daarmee een hoge verwachting (ter hoogte van kavel 1). De dubbelbestemming in het noordoosten vervalt maar er zal wel een dubbelbestemming in het westen worden opgenomen. Hier vloeit dan een onderzoeksplicht uit voort die zich zal beperken tot dit hoekje van het plangebied.

3.3 Selectieadvies

Bij een toekomstige bestemmingsplanwijziging zal de dubbelbestemming in het noordoosten verdwijnen maar zal wel een dubbelbestemming in het noordwesten worden opgenomen. Hier vloeit dan een onderzoeksplicht uit voort die zich zal beperken tot dit hoekje van het plangebied (circa 245 m²). Hiervoor dient op deze locatie eerst een controlerend booronderzoek te worden uitgevoerd. Indien hieruit blijkt dat het bodemprofiel intact is, dient

archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden, waarschijnlijk in de vorm van een archeologische begeleiding.

3.4 Selectiebesluit

Het selectieadvies is voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog en wordt door de bevoegde overheid overgenomen.

Bij een toekomstige bestemmingsplanwijziging zal een deel in het noordwesten van het plangebied een hoge verwachting krijgen en dient hier de nieuwbouwlocatie archeologisch te moeten worden onderzocht. Daarvoor dient op deze locatie eerst een controlerend booronderzoek te worden uitgevoerd. Indien hieruit blijkt dat het bodemprofiel intact is, dient archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

3.5 Kosten

Aan deze bureaustudie zijn geen kosten verbonden. De controleboringen uitgevoerd door Archeologie Deventer zijn voor rekening van de gemeente. Indien hierna vervolgonderzoek noodzakelijk is, zijn de kosten van het voorbereiden, uitvoeren en uitwerken van elke vorm van archeologisch vervolgonderzoek en het opstellen van PvE's voor rekening van de ontwikkelaar. Ook eventuele niet-archeologische kosten, die het gevolg zijn van vertraging, zijn voor rekening van de ontwikkelaar.

Literatuur

Haveman, E., D. Kastelein & B. Vermeulen, 2011. *Handleiding bureaustudie Archeologie Deventer* (intern document), Deventer.

Klomp, M., & I. Hermsen, 2002. *Archeologisch onderzoek in het wegtracé van de N348 nabij Blauenoord-Colmschate (gemeente Deventer). Rapportages Archeologie Deventer 7*, Deventer.

Mulder, T., 2005. *Achter leilinden en kastanjebomen. De geschiedenis van boerderijen, landhuizen en hun bewoners in de voormalige gemeente Diepenveen*, Schalkhaar.

Willemse, N.W., L.J. Keunen & S. van der Veen, 2013. *Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdronken zijn... Fysisch- en historisch-geografische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer. RAAP Rapport 2571*. Zutphen.

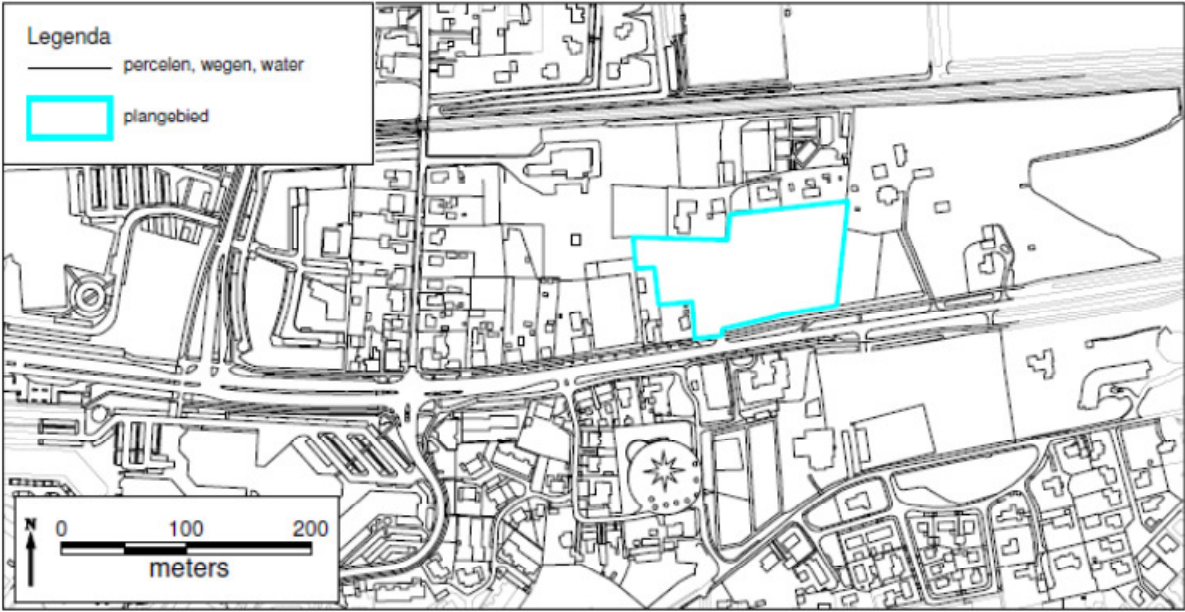
Kaarten:

Kadastrale minuutplan van 1832
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000
Topografische kaart van Nederland, schaal 1:25.000

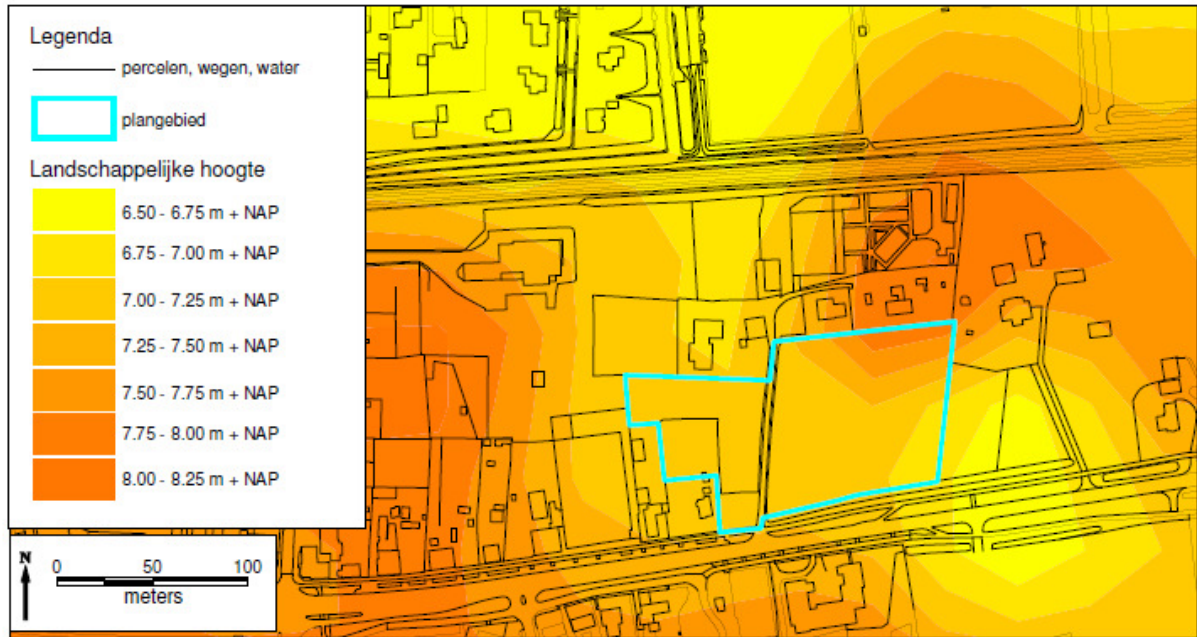
Websites:

www.watwaswaar.nl
www.sikb.nl
www.geologievannederland.nl
www.bodemacademie.nl

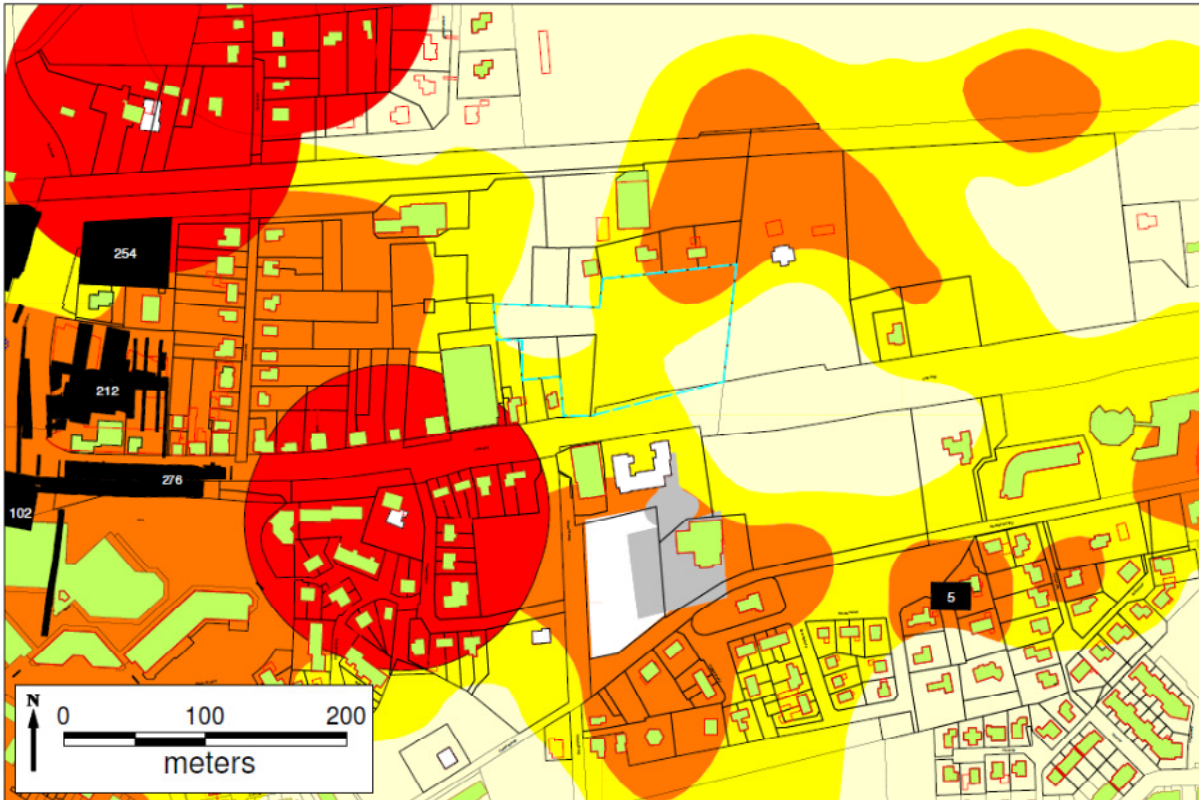
Afbeeldingen

Afb. 1. De ligging van het plangebied op de gemeentelijke basiskaart.

Afb. 2. Het plangebied op de hoogtelijnen kaart

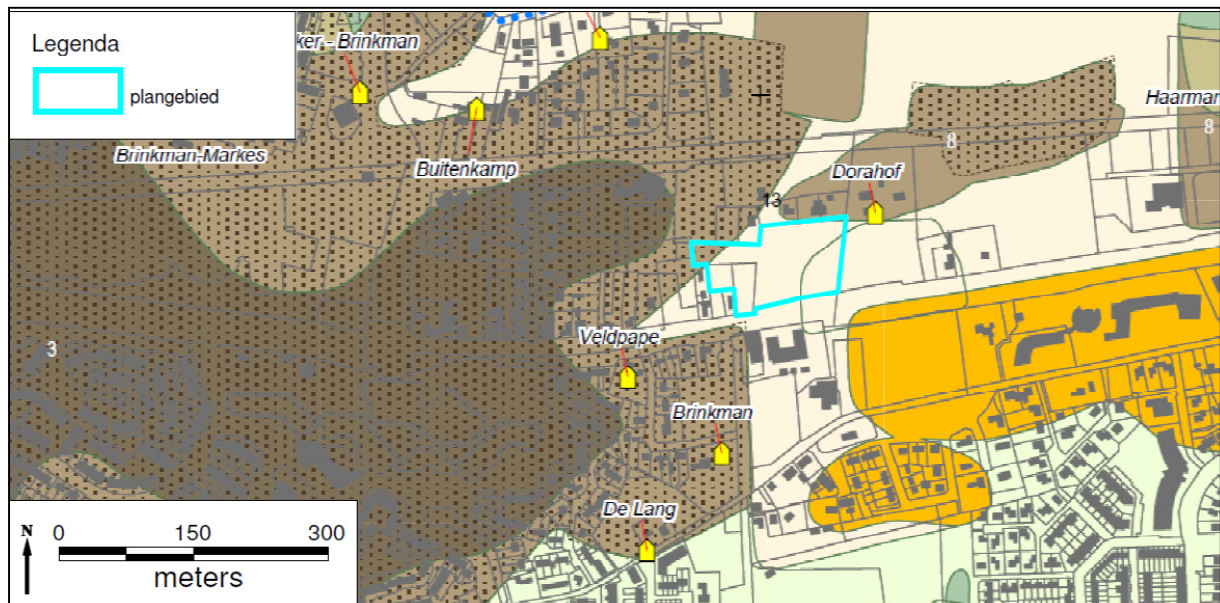

Afb. 3 Het plangebied op de oude archeologische verwachtingskaart die de basis is van het huidige bestemmingsplan.

Legenda

- Plangebied
- Huidige bebouwing
- Opgravingen
- Historische boerderijen
- Buffers rond historische boerderijen
- Terrein NH Kerk
- Geen archeologische verwachting
- Lage archeologische verwachting
- Matige archeologische verwachting
- Middelhoge archeologische verwachting
- Hoge archeologische verwachting

Afb. 4. Uitsnede uit de nieuwe geomorfologische kaart van de gemeente Deventer met het plangebied.

Die plaatsen, welke in de Douw elerkolk verdronken zijn ...

Geomorfogenetische kaart van de gemeente Deventer

RAAP-rapport 257 1, kaartbijlage 1, westblad, schaal 1:10000

DEKZANDLANDSCHAP

- 1 stuifzandrug - of kop (relief > 2.5 m)
- 2 associatie van stuifzand en dekzandruggen en koppen
- 3 hoge dekzandduinen met plaggendek
- 4 hoge dekzandduinen met dun plaggendek
- 5 dekzandrug
- 6 laatglaciaal en/of vroegholocene duin met dun plaggendek
- 7 laatglaciaal en/of vroegholocene duin met plaggendek
- 8 lage dekzandduinen met plaggendek
- 9 lage dekzandduinen met dun plaggendek
- 10 lage dekzandduinen
- 11 dekzandwieling met dun plaggendek
- 12 dekzandwielingen
- 13 dekzandvlakte
- 14 fluviatile terrasrest met (jong) dekzandwielingen
- 15 fluviatile terrasrest met (oud) dekzand en dun plaggendek
- 16 fluviatile terrasrest met (oud) dekzand
- 17 (uitgestoven) laagte/depressie

BEEKDALLANDSCHAP

- 20 verspoelde dekzandvlakte met beekzettingen en plaggendek
- 21 verspoelde dekzandvlakte met beekzettingen
- 22 dalvormige laagte met dun plaggendek
- 23 dalvormige laagte met (dekzand) wieling
- 24 dalvormige laagte
- 25 dalvormige laagte met beek- en/of rivierzettingen
- 26 dalvormige laagte met veen
- 27 beekdalbodem met plaggendek
- 28 beekdalbodem met meanderuggen en geulen
- 29 beekdalbodem met geul
- 30 beekdalbodem met meanderuggen en -geulen en veen
- 31 dobbe-achtige laagte

RIVIEROEVERLANDSCHAP

- 40 laatglaciaal en/of vroegholocene duin, deels verdoven
- 41 laatglaciaal en/of vroegholocene duincomplex (relief 0.5 - 1.5m)
- 42 laatglaciaal en/of vroegholocene duin, vergraven

DALRANDLANDSCHAP

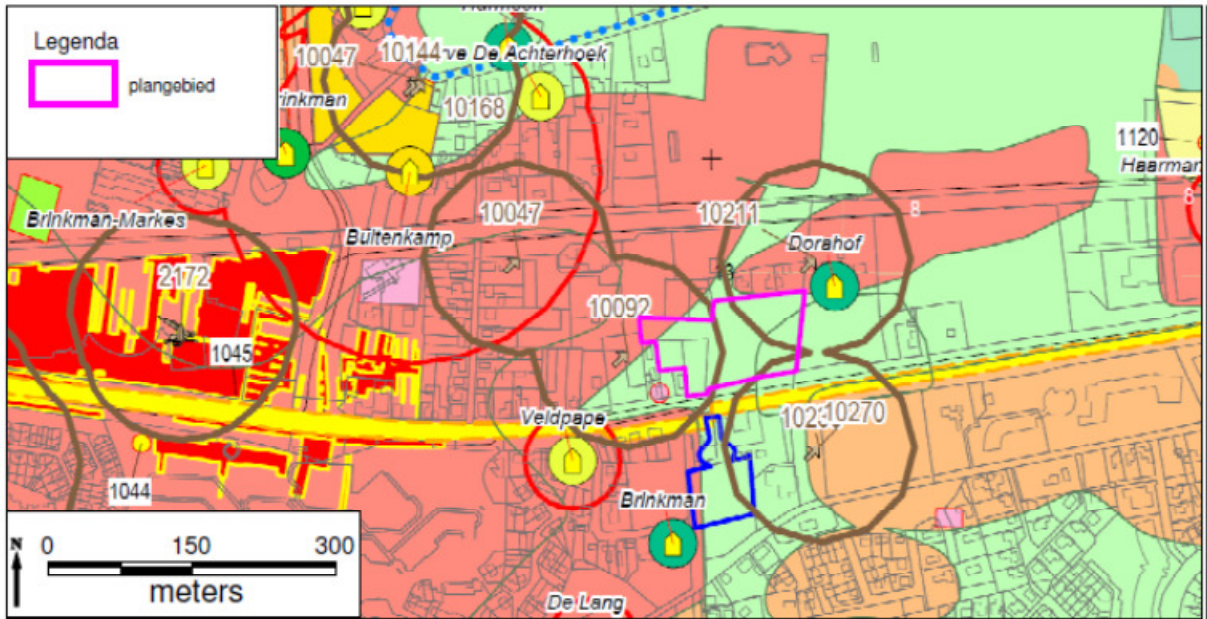
- 50 fluviatile terrasrest met (oud) dekzand en ivierklei
- 51 verspoelde duinzettingen met plaggendek
- 52 verspoelde duinzettingen met doorbraakzettingen
- 53 doorbraakwaaiers/verspoeld ivierduinzand
- 54 rivierterrasvlakte met plaggendek
- 55 rivierterrasvlakte
- 56 fluviatile terrasrest met ivierklei
- 57 fluviatile terrasrest met ivierklei en dun ophogingsdek
- 58 verspoelde fluviatile terrasrest
- 59 doorbraakwaaiers met dun plaggendek
- 60 doorbraakwaaiers
- 61 overloop en/of doorbraakgeulen met plaggendek
- 62 overloop en/of doorbraakgeulen
- 63 overloop en/of doorbraaklaagten
- 64 overloop geulen
- 65 doorbraakmul
- 66 laagte met kolken
- 67 kolk

RIVIEROVERSTROMINGSVLAKTE

- 70 dekzandwieling afgedekt door een deels tot 80 cm - Mv ingedrongen zandig klei
- 71 dekzandzettingen: ingedrongen kleidek met zand tussen 80-120 cm - Mv
- 72 laaggelegen ivieroverstromingsvlakte met siltige IJssklei op beekte
- 73 crevasse-afzettingen: ingedrongen kleidek met zand tussen 80-120 cm - Mv
- 74 crevassewaaiers, hooggelegen
- 75 crevassewaaiers, laaggelegen
- 76 crevassegeul

RIVIERLANDSCHAP

- 80 meanderuggen
- 81 meanderuggen bimendigs
- 82 hoge kronkelwaardvlakte
- 83 lage kronkelwaard
- 84 lage kronkelwaardvlakte
- 85 hoogwatergeul (nevengeul)
- 86 hoogwatergeul (nevengeul), deels verland

Afb. 5. Uitsnede uit de nieuwe archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer met historische elementen (zie voor legenda hieronder).

Die plaatsen, welke in de Douw elerkolk verdronken zijn ...
Archeologische waarden- en verwachtingskaart voor de gemeente Deventer
RAAP-rapport 2571, kaartbijlage 2, westblad, schaal 1:10.000

Verwachte dichtheid aan archeologische resten binnen landschappelijke eenheden

	terrein van cultuurhistorische waarde, stad Deventer binnen de vestingwerken (AMK-terrein 13969)	Zeer hoog voor archeologische resten uit met name de Karolingische periode en later. Archeologische resten veelal afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 1).
	hoge verwachting, waarschijnlijk goede conservering	Hoog voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 1).
	hoge verwachting, mogelijk goede conservering	Hoog voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten vlak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar (profieltypen 2 en 3).
	middelmatige verwachting	Middelmatig voor archeologische resten uit met name de oudere Prehistorie. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 4) of archeologische resten vlak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar (profieltypen 5 en 6).
	lage verwachting	Laag voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 7) of archeologische resten vlak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar (profieltypen 8 en 9).
	lage verwachting, beekdallandschap	Laag voor archeologische resten uit alle perioden. Specifieke verwachting voor (beek)dalgebonden archeologie (resten van jachtactiviteiten, nederzettingdumps, deposities, overgangen en beekaccessen). Archeologische resten afgedekt door een al dan niet dikke conserverende laag beekafzettingen (klei, zand, veen) en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 14).
	onbekende verwachting	Afhankelijk van ter plaatse aanwezige bodemverstoringen en onderliggende verwachtingszone.

Archeologie

 terreinen met een archeologische status (AMK-terreinen)

16013 AMK-monumentnummer

 bekende archeologische vindplaats

105 Deventer projectnummer

 havezate

 versterking (landweer, kasteel, omgracht terrein, schans)

Historische infrastructuur

 brug/waer

 (overlaat)sluis of dijk

 stuw

 voorde

 historische weg

 (voormalige) bandijk

 waterloop

Historische nederzettinglocaties

 historische nederzetting/erven (centrum coördinaat)
Groot Baarle boerderijnaam

 bufferzone boerderijverplaatsingen (200/50 m)

Fase

- onbekend
- fase 1 (AD 800-1100)
- fase 1 of 2 (AD 800-1500)
- fase 1, 2 of 3a (AD 800-1596)
- fase 2 (AD 1100-1500)
- fase 2 of 3a (AD 1400-1600)
- fase 3a (AD 1500-1700)
- fase 3a of 3b (AD 1500-1832)
- fase 3b (AD 1700-1832)
- fase 4 (AD 1832-1900)

Tweede Wereldoorlog

- begraafplaats
- crash-site V
- crash-site
- FLAK
- gebouw
- kazemat/ingeb.tank
- krijgshandeling
- militair terrein
- stelling
- schuilplaats
- overig

Indicatie mate van bodemverstoring

- > 40 cm -Mv afgegraven bodem
- vergraven grond (> 40 cm -Mv verstoord)
- opgehoogd
- geëgaliseerd
- bemestingsdek (> 35 cm dik) in stedelijke kern

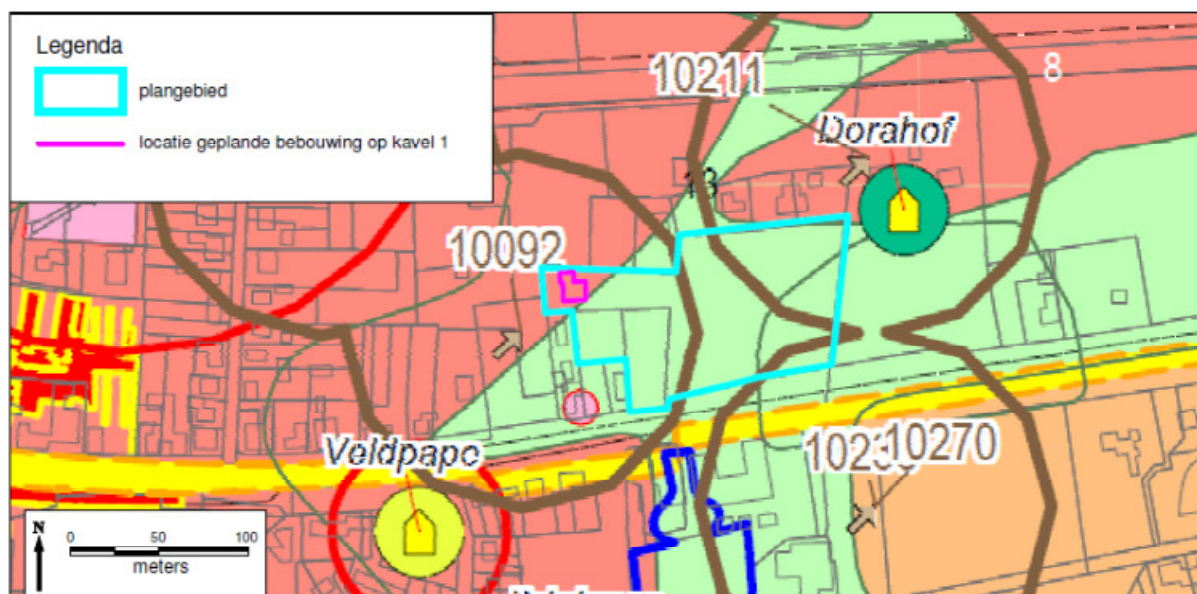
archeologische verwachting

- laag, vermoedelijk tot diep onder het archeologische niveau vergraven bodem
- afhankelijk van onderliggende verwachtingszone en verstoringdiepte
- afhankelijk van onderliggende verwachtingszone
- afhankelijk van onderliggende verwachtingszone en verstoringdiepte
- afhankelijk van onderliggende verwachtingszone

Overig

- water
- Rande toponiem zoals vermeld op de Topografische Kaart van Nederland 1:25.000
- gemeentegrens

RAAP
2012

Afb. 6. De ligging van de geplande bebouwing (met paars aangegeven) geprojecteerd op de nieuwe verwachtingskaart.